

Zaaknummer : 00598427
Ons Kenmerk : 00598427-00007624
Datum : 2 augustus 2021

Beschikking

Wet natuurbescherming - Soortenbescherming

Onderwerp

Op 27 november 2020 hebben wij een aanvraag om ontheffing ontvangen als bedoeld in artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming. De aanvraag heeft betrekking op het uitvoeren van sloop- en nieuwbouwwerkzaamheden voor de herontwikkeling van de wijk Rivium te Capelle aan den IJssel en is aangevraagd namens Woonfront Rivium Capelle a/d IJssel B.V.. De aanvraag betreft het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis, alsmede het beschadigen en vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis. Ontheffing wordt gevraagd van het overtreden van de verbodsbepalingen zoals genoemd in:

- artikel 3.5, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*);
- artikel 3.5, vierde lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*).

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode 1 maart 2021 tot en met 31 december 2024.

Besluit

Wij besluiten de aangevraagde ontheffing af te wijzen.

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

ing. L. Hopman
Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Rechtsmiddelen

Voor de mogelijkheid rechtsmiddelen aan te wenden tegen deze beschikking wijzen wij op de desbetreffende tekst in het begeleidende schrijven.

OVERWEGINGEN

Aanleiding

Op 27 november 2020 hebben wij een aanvraag om ontheffing ontvangen als bedoeld in artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb). De aanvraag heeft betrekking op het uitvoeren van sloop- en nieuwbouwwerkzaamheden voor de herontwikkeling van de wijk Rivium te Capelle aan den IJssel (zie bijlage) en is aangevraagd namens Woonfront Rivium Capelle a/d IJssel B.V.. De aanvraag betreft het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis alsmede het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis. Ontheffing wordt gevraagd van het overtreden van de verbodsbepalingen zoals genoemd in:

- artikel 3.5, tweede lid, van de Wnb voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*);
- artikel 3.5, vierde lid, van de Wnb voor wat betreft het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*).

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode 1 maart 2021 tot en met 31 december 2024.

Bij de aanvraag behoren de volgende stukken:

- Activiteitenplan Gewone dwergvleermuis Rivium te Capelle a/d IJssel, Natuur-Wetenschappelijk Centrum, kenmerk: P20-158/W1905, november 2020;
- Aanvullend onderzoek naar vleermuizen Rivium Capelle a/d IJssel, Natuur-Wetenschappelijk Centrum, kenmerk: P19-172/W1847, juli 2020;
- Quickscan flora en fauna aan de Rivium 1e straat te Capelle a/d IJssel, Natuur-Wetenschappelijk Centrum, kenmerk: P19-091/W1644, juni 2019;
- Ruimtelijke onderbouwing Gebiedspaspoort 2.0, Gemeente Capelle aan den IJssel, januari 2020;
- De CAAP, De Zwarte Hond, juli 2020.

Op 2 december 2020 hebben wij de volgende aanvullende informatie ontvangen:

- Reactie op ontbrekende informatie, Natuur-Wetenschappelijk Centrum.

Op 28 juni 2020 hebben wij de volgende aanvullende informatie ontvangen:

- Notitie Aanvullende informatie Rivium te Capelle aan den IJssel, Natuur-Wetenschappelijk Centrum. Kenmerk: P20-158, 28 juni 2021.

Procedure

Titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 5.1 van de Wnb zijn toegepast op deze beschikking.

Doordat de aangeleverde gegevens onvolledig waren, is op 18 mei 2021 verzocht om aanvullende gegevens.

Op 28 juni 2021 hebben wij aanvullende gegevens ontvangen.

Verlenging

Met toepassing van artikel 5.1, tweede lid, van de Wnb hebben wij op 5 januari 2021 de termijn voor de afhandeling van de aanvraag met zeven weken verlengd.

Bevoegd gezag

De handeling wordt verricht binnen de provincie Zuid-Holland. Gelet op de bepalingen in artikel 1.3 van de Wnb zijn wij bevoegd gezag voor de beoordeling van de aanvraag.

Toetsingskader en grondslag beschikking

De aanvraag is getoetst aan de artikelen 3.5 en 3.8 van de Wnb en de Beleidsregel uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland.

De gewone dwergvleermuis is een van nature in Nederland in het wild levend dier van soorten genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn.

Op grond van artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wnb is het verboden:

- de gewone dwergvleermuis opzettelijk te verstoren;
- voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis te beschadigen of te vernielen.

Op grond van artikel 3.8, vijfde lid, van de Wnb wordt een ontheffing slechts verleend indien:

- er geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- de ontheffing nodig is omdat één van de belangen genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, aanhef onder b, van de Wnb aan de orde is; en
- er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Beoordeling

Aanvraag

Woonfront Rivium Capelle a/d IJssel B.V. is voornemens om vijf voormalige kantoorgebouwen in de wijk Rivium te Capelle aan den IJssel te slopen om op deze locatie het nieuwe gebouw De Caap te realiseren met circa 1.532 appartementen, commerciële ruimten, een foodmarket en een parkeergarage. Het project maakt onderdeel uit van de transformatie van de wijk Rivium.

De aanvraag heeft betrekking op de volgende werkzaamheden:

- het slopen van vijf bestaande voormalige kantoorpanden inclusief het verwijderen van de omringende groenstroken en de bijbehorende parkeerterreinen;
- het realiseren van het gebouw De Caap;
- herinrichting van het omliggende gebied.

De sloop- en nieuwbouwwerkzaamheden staan gepland te starten in het eerste kwartaal van 2022 en duren naar verwachting tot uiterlijk het vierde kwartaal van 2024.

Overtreding verbodsbepaling(en)

Om te bepalen of er sprake is van overtreding van de Wnb heeft er in 2020 nader onderzoek plaatsgevonden naar de aanwezigheid van vleermuizen binnen het plangebied. Het onderzoek is niet volledig uitgevoerd conform het Vleermuisprotocol (2017). In het Vleermuisprotocol (2017) is opgenomen dat minimaal twee veldbezoeken dienen te worden uitgevoerd in de juiste periode om de aanwezigheid van massawinterverblijfplaatsen te kunnen vaststellen dan wel uit te kunnen sluiten. Deze veldbezoeken zijn niet uitgevoerd. Hoewel wordt aangegeven dat het plangebied niet intensief wordt bezocht door vleermuizen en slechts een verblijfplaats met enkele individuen is aangetroffen, is dit alleen, onvoldoende onderbouwing om de aanwezigheid van een (grotere) winterverblijfplaats in het plangebied uit te kunnen sluiten zonder het uitvoeren van gericht onderzoek. Hiermee zijn wij van mening dat de onderzoeksinspanning onvoldoende is geweest en niet kan worden uitgesloten dat verblijfplaatsen zijn gemist.

In het plangebied zijn namelijk geschikte gebouwen aanwezig die als (massa) winterverblijfplaats kunnen worden gebruikt. Er is sprake van meerdere gevels met open stootvoegen en dus veel ruimte in de spouw aanwezig waar vleermuizen zich kunnen vestigen.

Het Vleermuisprotocol (2017) stelt tevens dat minimaal twee veldbezoeken van twee uur, vanaf 60 minuten na zonsondergang dienen te worden uitgevoerd in de juiste periode naar de aanwezigheid van paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis. Beide uitgevoerde veldbezoeken op 7 september 2020 en 29 september 2020 zijn gestart vóór zonsondergang en duurden tweeënehalf uur. Hiermee zijn de tijdstippen waarop het onderzoek is uitgevoerd niet optimaal voor deze soort. In de beantwoording op de vraag waarom in dit geval het protocol niet is aangehouden, is aangegeven dat starten vanaf 60 minuten na zonsondergang pas van belang is bij vleermuizen die van buiten het plangebied komen of een paarterritoria hebben op afstand van hun verblijfplaats. Dit is echter niet aan de orde in het plangebied. Bij aanwezigheid van een paarterritorium of paarverblijfplaats in het plangebied wordt verwacht dat de mannetjes van de gewone dwergvleermuis zich vlak na het uitvliegen en vlak voor het invliegen verzamelen om te foerageren en te paren. Daarna verplaatsen de mannetjes zich naar andere foerageergebieden. Hiermee heeft dit onderzoek naar paarverblijfplaatsen in de suboptimale periode plaatsgevonden. Tijdens dit onderzoek zijn twee zomer- en paarverblijfplaatsen aangetroffen van de gewone dwergvleermuis. Gezien de gegeven nadere toelichting, zijn wij van mening dat de onderzoeksinspanning voor paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis voldoende is geweest.

In de spouwmuur onder twee raamkozijnen aan de westkant van het pand gelegen aan de Rivium Boulevard 101, zijn twee zomer- en paarverblijfplaatsen aanwezig. Van zomer- en paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis mag er redelijkerwijs vanuit worden gegaan dat deze ook in gebruik zijn gedurende milde winters door één of enkele individuen als winterverblijfplaats. Met de geplande werkzaamheden gaan deze twee verblijfplaatsen verloren en worden individuen opzettelijk verstoord. Hiermee worden de verbodsbepalingen zoals bedoeld in artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wnb overtreden.

Zoals hiervoor aangegeven is echter onvoldoende aannemelijk gemaakt dat de functie voor (massa) winterverblijfplaats binnen het plangebied voor de gewone dwergvleermuis in kaart is gebracht. In afwijking van het Vleermuisprotocol (2017) heeft geen onderzoek naar (massa) winterverblijfplaatsen plaatsgevonden, terwijl de bebouwing hiervoor voldoende geschikte ruimten biedt. De verrichte onderzoeksinspanning schiet op dit onderdeel tekort. Met de beschikbare informatie kan niet uitgesloten worden dat deze (massa) winterverblijfplaatsen zich niet in de bebouwing van het plangebied bevinden. Zodoende kan ook niet worden vastgesteld in welke mate de verbodsbepalingen uit de Wnb worden overtreden. Hieronder gaan wij nader in op wat dit betekent voor de wettelijke eis dat de gunstige staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis niet mag verslechteren.

Voorgestelde maatregelen

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de gewone dwergvleermuis tot een minimum te beperken, worden maatregelen voorgesteld zoals beschreven in het 'Activiteitenplan Rivium 1^e straat Capelle aan den IJssel' van november 2020 en de aanvullende informatie die is verkregen op 28 juni 2021. Deze maatregelen zien onder andere op het ongeschikt maken van de bebouwing in de actieve periode van de gewone dwergvleermuis en het treffen van compenserende en mitigerende maatregelen. De werkzaamheden worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecooloog met kennis van vleermuizen.

Staat van instandhouding

Uit de uitgevoerde onderzoeken is geconcludeerd dat er als gevolg van de sloopwerkzaamheden minimaal twee zomer-, paar- tevens mogelijke winterverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis verloren gaan.

Op 8 december 2020 zijn zes tijdelijke vleermuiskasten van het model A type Vivara Almodovar opgehangen aan de gevels van het kantoorpand aan de Rivium Westlaan 72 te Capelle aan den IJssel. Hoewel wordt aangegeven dat rekening is gehouden met het territoriaal gedrag van vleermuizen gedurende de paarperiode, zijn vijf van de zes vleermuiskasten met een oostelijke oriëntatie aan dezelfde gevel opgehangen, waarmee zeer beperkt tot geen variatie in microklimaat en oriëntatie wordt aangeboden en onvoldoende rekening wordt gehouden met territoriaal gedrag van vleermuizen. Tevens komt de oriëntering van de tijdelijke vleermuiskasten niet overeen met de oriëntatie van de oorspronkelijke verblijfplaatsen. Daarnaast houden wij doorgaans een compensatiefactor van 1:4 aan. Op basis van de aangeleverde informatie is onvoldoende onderbouwd dat de geplaatste vleermuiskasten een functioneel alternatief kunnen bieden voor hetgeen dat verloren gaat gedurende de werkzaamheden.

In de permanente situatie worden zes inbouwstenen van het type Vivara IB VL 01 gerealiseerd aan de gevels van het gebouw aan de Rivium Boulevard 101 in Capelle a/d IJssel. Hoewel hier geen compensatie van 1:4 wordt aangehouden, is voldoende aannemelijk gemaakt dat deze voorzieningen verspreid worden gerealiseerd, waarmee meerdere microklimaten worden aangeboden. Hiermee worden er na de werkzaamheden voldoende functionele uitwijkmogelijkheden aangeboden ter compensatie van de twee vastgestelde verblijfplaatsen die verloren gaan.

Er wordt aangegeven dat het ongeschikt maken de twee aangetroffen verblijfplaatsen wordt uitgevoerd door het plaatsen van exclusion flaps. Het is echter onduidelijk of alle openingen in de gebouwen ongeschikt worden gemaakt met exclusion flaps. Uit de voorgestelde wijze van ongeschikt maken, kan niet bepaald worden of alle invliegopeningen afgedekt zullen zijn. Zoals hiervoor aangegeven valt niet uit te sluiten dat er ook (massa) winterverblijfplaatsen aanwezig zijn in de bebouwing. Dit betekent dat de kans bestaat dat er vleermuizen in de te slopen panden aanwezig zullen zijn tijdens het uitvoeren van de werkzaamheden, waardoor het risico bestaat dat er vleermuizen verwond of gedood zullen worden als de sloopwerkzaamheden aanvangen.

Indien de planning zoals aangegeven staat in het Activiteitenplan voor het ongeschikt maken van de twee vastgestelde verblijfplaatsen gevolgd zou zijn, zou hiermee niet zijn voldaan aan de benodigde gewenningsperiode voor zomer- en of paarverblijfplaatsen in de tijdelijke situatie. Na realisatie van de permanente voorzieningen worden de tijdelijke vleermuiskasten na een gewenningsperiode van drie maanden in de actieve periode verwijderd. Voor paarverblijfplaatsen geldt echter conform het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis (BIJ12, 2017) een gewenningsperiode van zes maanden voorafgaand aan de paarperiode. Hiermee wordt niet voldaan aan de gewenningsperiode voor paarverblijfplaatsen voor de permanente voorzieningen, waardoor de functionaliteit niet gegarandeerd is.

De gewone dwergvleermuis komt verspreid voor in de omgeving en in Capelle aan den IJssel. Het is echter niet aannemelijk gemaakt dat de soort in het plangebied aanwezig blijft doordat de tijdelijke compensatie niet functioneel is en de gewenningsperioden niet worden behaald. Daarnaast heeft er geen onderzoek plaatsgevonden naar (massa) winterverblijfplaatsen, terwijl op basis van de kenmerken van de bebouwing, zoals de aanwezigheid van open stootvoegen, openingen onder raamkozijnen en dakranden, niet valt uit te sluiten dat in het plangebied ook (massa) winterverblijfplaatsen aanwezig kunnen zijn. Bij het uitvoeren van de werkzaamheden zouden deze verblijfplaatsen vervolgens verloren gaan, terwijl hiervoor geen compenserende maatregelen worden getroffen.

Gelet op het voorgaande overwegingen, waaronder het onvolledige onderzoek en het ontbreken van voldoende uitgewerkte maatregelen voor de gewone dwergvleermuis, zijn wij van mening dat niet gegarandeerd is dat er bij het uitvoeren van het project geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de gewone dwergvleermuis in zijn natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan. Nu niet wordt voldaan aan deze eis uit artikel 3.8, vierde lid, aanhef en onder c, van de Wnb, kan reeds op grond hiervan de aangevraagde ontheffing niet verleend worden. Hieronder gaan wij volledigheidshalve ook nog in op de andere twee eisen uit de Wnb.

Belangenonderbouwing

De ontheffing is aangevraagd op grond van het belang van 'de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten'.

Het project tot realisatie van het woongebouw De Caap, maakt onderdeel uit van de transformatie van de wijk Rivium, waarbij het gebied een grote transformatie ondergaat van een bedrijvenpark naar een woonomgeving met ongeveer 5.000 woningen. In dit deelproject worden vijf voormalige kantoorgebouwen gesloopt om hier het gebouw De Caap te realiseren. Dit genereert een nieuwe stedelijke impuls voor de gemeente Capelle aan den IJssel. In combinatie met de te creëren Rivium Boulevard zal nieuwbouw De Caap, met circa 1.532 appartementen, commerciële ruimten, een foodmarket en een parkeergarage, het hart vormen van een grote nieuwbouwwijk (Woonfront - Rivium Capelle aan den IJssel BV, 2020).

Op dit moment is er veel leegstand van kantoorpanden, zo'n 40% in het kantorenpark Rivium. De gemeente wil de wijk Rivium transformeren naar een gemengd gebied waar gewerkt en gewoond wordt. Er is een grote woningbehoefte in de provincie Zuid-Holland. Tussen 2018 en 2030 zijn er zo'n 150.000 woningen extra nodig en tussen 2030 en 2040 nog eens aanvullend zo'n 60.000 woningen. Het "Regioakkoord" van januari 2019 maakt inzichtelijk hoe de regio Rotterdam invulling geeft aan de volkshuisvestelijke opgaven binnen de regio. Met de ontwikkeling van Het Nieuwe Rivium draagt Capelle aan den IJssel extra bij aan de doelstellingen van het regioakkoord met betrekking tot het realiseren van voldoende woningen (Gemeente Capelle aan den IJssel, 2020).

Gelet op het voorgaande en de onverminderde actualiteit van de naar voren gebrachte omstandigheden zijn wij van oordeel dat het belang "de volksgezondheid, openbare veiligheid of andere dwingende reden van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten" voldoende is onderbouwd om de negatieve effecten op de gewone dwergvleermuis, die als gevolg van de uitvoering van het project zullen optreden, te rechtvaardigen.

Geen andere bevredigende oplossing

Het project is locatiegebonden en maakt als deelproject onderdeel uit van de totale transformatie van de wijk Rivium. Het behouden van de bestaande gebouwen wordt als geen mogelijkheid bevonden, omdat de gemeente Capelle aan den IJssel het kantorenpark Rivium wil transformeren naar een gebied waar gewoond en gewerkt kan worden. Hiermee wordt leegstand van kantoorpanden voorkomen en voorzien in de grote woningbehoefte. Bij de aanvraag ontbreekt echter nog de informatie, om welke redenen dit doel niet met geheel of gedeeltelijk behoud van de panden kan worden bereikt, met minder nadelige invloed op de aanwezige gewone dwergvleermuis. Op dit punt is het ontbreken van een andere bevredigende oplossing nog onvoldoende onderbouwd.

Zoals hiervoor besproken is er geen onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van (massa) winterverblijfplaatsen en wordt ook de gewenningstijd ter compensatie van de twee aangetroffen verblijfplaatsen niet in acht genomen en zijn de tijdelijke vleermuiskasten grotendeels op posities geplaatst die niet overeenkomen met de oorspronkelijke situatie. Een alternatieve periode van werken is niet overwogen, omdat de transformatie van het Rivium gefaseerd wordt uitgevoerd ter voorkoming van belemmering van het huidige functioneren op werkgebied. Als gevolg hiervan is niet vast te stellen of er andere bevredigende oplossingen voorhanden zijn, waarbij minder negatieve effecten te verwachten zijn voor de gewone dwergvleermuis.

Gelet op voorgaande overwegingen is het ontbreken van een andere bevredigende oplossing nog onvoldoende aangetoond. Hierdoor wordt niet voldaan aan de eis van artikel 3.8, vijfde lid, aanhef en onder a, van de Wnb.

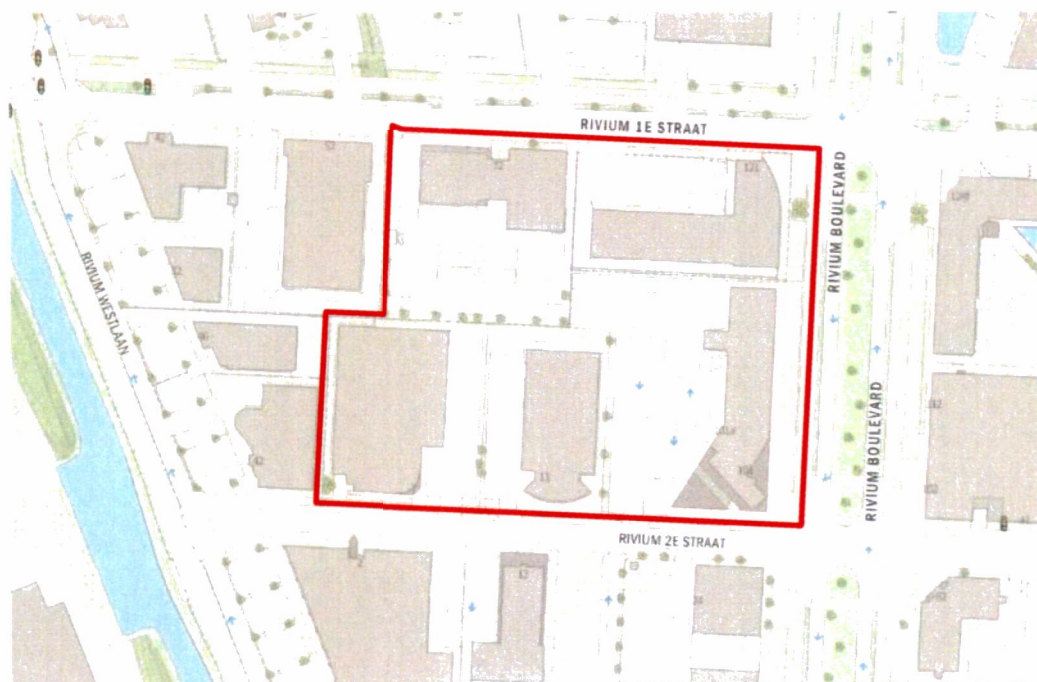
Conclusie

Op grond van voorgaande overwegingen concluderen wij dat de gunstige staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis niet gegarandeerd is en dat onvoldoende is onderbouwd dat er geen andere bevredigende oplossing aanwezig is. Er wordt niet voldaan aan artikel 3.8, vijfde lid, aanhef en onder a en c, van de Wnb. De aangevraagde ontheffing kan op grond van artikel 3.8, eerste lid, van de Wnb niet worden verleend. Wij besluiten de aangevraagde ontheffing af te wijzen.

Bijlage Plangebied Rivium te Capelle aan den IJssel

Plangebied Rivium te Capelle aan den IJssel